

Japonci skušajo preprečiti pošiljanje orožja Kitajski

Angleške avtoritete posvarjene, da bodo letalci bombardirali cesto med Kantonom in Hongkongom, po kateri prihaja orožje na Kitajsko. Japonske čete zasedle glavno železnico v provinci Šantung. Tokio naznanil ustanovitev novega režima v Nankingu

Hongkong, 19. jan. — Japonci danes zapretili s bombardiranjem ceste, ki veže to mesto s Kantonom, glavnim mestom južne Kitajske, da ustavijo transportacijo orožja in bojnega materiala na Kitajsko. Zunanje države pošiljajo Kitajski orožje preko Hongkonga, britske kolonije, v Kanton in potem naprej južno in centralno Kitajsko.

Angleški poslanik v Tokiju je bil informiran, da bodo japonski letalci napadli in razdejali to cesto s bombami. Ako bodo angleški podaniki potovali po tej cesti, ne bo japonska odgovorna za njihova življenja. Možnost je, da bodo japonske bojevalne sile v bližini zaliv, bombardirale Kanton. V tem zalivu se nahaja tudi angleško bojno brovalje.

Sanghaj, 19. jan. — Sem doplo poročilo se glasi, da so japonske čete okupirale Tainan-singtaj železnico, glavno železnico v provinci Šantung v severni Kitajski. Istočasno so japonski letalci in bojne ladje bombardirale Wuhu, pristaniško mesto ob reki Jangtae, in Hohien. Bombe in kroglo so ubile 200 Kitajcev. Tri japonske kolone prodirajo proti Sučovu, važnemu križišču Tientsin-Kukovac železnice, neka druga kolona pa je zasedla Tengsien, strateško mesto, ki leži 150 milj južno od Tainana.

Tokio, 19. jan. — Nova kitajska vlada, ki bo sodelovala s Japonci, bo kmalu ustanovljena v centralni Kitajski. Njen sedež bo v Nankingu, glavnem kitajskem mestu, iz katerega se je kitajska vlada umaknila v Han-ov.

Nova vlada bo imela kontrolo nad vsem ozemljem centralne Kitajske, ki so ga okupirale japonske čete. Šigeru Kawagoe, japonski poslanik na Kitajskem, je bil večeraj pozvan domov, predstavnik tokijske vlade je dejal, da je Japonska pretrgala vse stike s generalom Kaišem, kitajskim diktatorjem. Kaišek je načelnik kitajskega nacionalističnega režima, katerega Japonska ne priznava.

Požar v katoliški šoli; 17 mrtvih

Število žrtev morda naraste na 45

St. Hyacinthe, Que., Kanada, 19. jan. — Tujakinja katoliška šola Presvetega srca je večeraj zgorela in doslej so poginili iz kadečih se ruševin sedemnajst ogorelih trupel dijakov in fratrov, ki so učili; 27 študentov in fratrov se pogrelo in bojazen je, da število žrtev naraste na 45. Petindvajset drugih dijakov je bolnišnici bolj ali manj ozgajani in o nekaterih ni upanja, da ostali pri življenju.

Dva faktorja sta povečala katastrofo. V šoli, štirinadstropnem poslopju, je bila velika zaloge gasolina, ki je eksplozivno bliskovito razširil plamen smart povesod; različne stopnje so bile zanič in čim so ljudje spili nanje, so se takoj podrele, kar so morali dijaki in učitelji skakati skozi okna višjih nadstropij, pri čemur so dobili različne poškodbe.

Nacijski špionažni sistem razgaljen

Državljeni pod stalno policijsko kontrolo

Berlin, 19. jan. — Nemški državljani se ne morejo svobodno gibati, ker so jim nacijski špioni vedno za petami. Podvrženi so strogim regulacijam in vsaka kršitev se kaznuje. Profesor Huber piše v svoji knjigi "Ustav", da so bile vse civilne svobodščine, ki jih vsebovala weimarska ustava, odpravljene. V stanovanjih so nabiti letalci vsebujoči instrukcije in regulacije, katere mora izpolnjevati vsak Nемец, če je član nacijske stranke ali ne. Stanovanjski predeli so razdeljeni na bloke in stanice in nad temi imajo kontrolo nacijski agentje. Dr. Robert Ley, načelnik Nemške delavske fronte, je ustanovitelj tega sistema kontrole, ki uposljuje okrog 1,500,000 špionov, agentov in nadzornikov.

V članku, ki ga je Ley nedavno objavil v listu Voelkischer Beobachter, je opisal učinkovitost tega sistema, "ki omogoča popolno kontrolo. Nacijski zaupniki imajo tesne stike s državljani. Znan jim je vsak njihov korak in dosežejo vsakega, ki ne kaže pravega zaupanja v nacijsko oblast."

Španske čete izolirane pri Teruelu?

Angleška delavska delegacija v nevarnosti

Hendaye, Francija, 19. jan. — Vest iz fašističnega vira pravi, da so bili lojalisti po topniškem bombardiranju njihovih pozicij na fronti pri Teruelu, mestu v vzhodni Španiji, odrezani od zaledja. Samo eden koridor, ki spaja Teruel s Valencijo, je še odprt. Poročilo dostavlja, da so se lojalisti po bombardiranju umaknili s pozicij pri Santa Barbari in Manuseti.

Lojalisti so bili poginili čez reko Alhambro po naskokih treh fašističnih kolon, ki so večeraj pričele prodirati od Cuncuda proti Teruelu. Vest španske vlade se glasi, da so bili fašisti poraženi v bitki na guadalajarski fronti, ki leži severovzhodno od Madrida.

Madrid, 19. jan. — Šest laboritorijev, članov angleškega parlamenta, ki so obiskali španske vladne uradnike, je zašlo v nevarnost večeraj, ko so fašistični letalci s bombami napadli Valencijo. Ena bomba je delno razbila avtomobil, v katerem so se vozili, toda ranjen ni bil noben.

Molitev k Mussoliniju v šolah v Italiji

Rim 19. jan. — Otroci v osnovnih šolah v Italiji morajo odslej vsako popoldne pred kosilom izreči sledečo molitvico: "O duče, hvala ti, ker si poskrbel, da rastemo zdravi in krepki! Gospod Bog, očuvaj nam dučeta, da bo še dolgo ohranjen fašistični Italiji!" To molitvico je odredilo tajništvo fašistične stranke po vseh osnovnih šolah Italije, odkar je Mussolini odredil, da vsi revni šolarčki dobe brezplačno kosilce opoldne.

Domače vesti

Novi grobovi v Penni
V Steeltonu, Pa., je pred kratkim umrl za pljučnico rojak Martin Težak, star naseljenec, ki je prišel v Ameriko leta 1896. Doma je bil od Metlike v Beli Kraljini in zapuščal družino. — V Church Hillu, Pa., je umrla Helena Hrovat, stara 74 let in doma iz Gornjih Fužin na Dolenjskem. Zapuščala moža, sina in tri hčere. — V Meadow Landsu, Pa., je umrla Frances Bizjak, stara 68 let in doma iz Orehka pri Postojni. V Ameriki je bivala 43 let in zapuščala osem odraslih otrok.

Mlad Hrvat v ugrabiteljski aferi
Chicago. — Noben fiktivni roman v magazinih ali na platnu v kinoteatru se ne čita tako senzacionalno, kakor resničen dogodek, ki ga je v zadnjem oktobru doživel mlad hrvaški fant George Kukovac ml., star 26 let in stanujoč na naslovu 1161 W. 19 st. Dogodek, ki so ga čikaški dnevniki objavili do zadnjih podrobnosti, je v zvezi z ugrabljenjem in umorom fabrikanta Rossa, toda mladi Kukovac ni imel nobene zveze s zločincem, ki je bil zadnji petek aretiran v Californiji in priveden v Chicago; Kukovac je bil najet od Rossove družine, da je vozil ugrabiteljsko odkupnino \$50,000 na motorciklu v Rockford. Več o tem Kukovcem doživljaju na drugem mestu današnje Prosvete.

185,862 brezposelnih v Chicagu

Chicago, 19. jan. — V mestu Chicagu je bilo v dnevih 16. do 20. novembra 185,862 docela brezposelnih delavcev na podlagi federalnega štetja, kakor poroča John D. Biggers, direktor brezposelnostnega cenusa v Washingtonu.

338,055 v državi Illinois

Poleg tega se je prijavilo 52,988 delavcev, ki so bili uposleni pri različnih federalnih reliefnih delih, in 64,899 delavcev, ki so le deloma uposleni in hočejo več dela.

Po vsej državi Illinois je istočasno bilo 338,055 docela brezposelnih, 162,608 deloma uposlenih in 121,688 delavcev uposlenih pri federalnih reliefnih delih. Število docela brezposelnih delavcev predstavlja 4,3 odstotek illinoiskega prebivalstva, ki znaša 7,878,000.

Rusija priznala aretacijo Američanov

Državni tajnik Hull dobil uradne podatke

Washington, D. C., 19. jan. — Sovjetska Rusija je večeraj pretrgala dolg molk o zadevi ameriške dvojice Robinson-Rubens in priznala, da sta bila Adolph Arnfold Rubens in njegova žena Ruth iz New Yorka aretirana in odvedena v ješnišnico Lubljanko v Moskvi.

Rubens je bil aretiran na obtožbo špionaže v prilogi neki tuji državi in bo prišel pred sovjetsko sodišče, ki ga morda obsodi v smrt. Njegova žena je tudi osumljena špionaže, daš se ni bila obtožena. Sovjetske avtoritete jo še vedno zadržujejo.

Priznanje ruskega zunanje urada, da sta bila ameriška državljana aretirana, je dobilo takojšen odmev. Državni tajnik Cordell Hull je instruiral člana ameriškega poslanstva v Moskvi, naj zašljši Rubensovo ženo in tako reši zagonetko.

Loy Henderson, član ameriškega poslanstva v Moskvi, je poslal Hullu telegram, vsebujoč uradno izjavo sovjetske vlade. Ta se glasi:

"V prvih dneh novembra je prišla v Moskvo dvojica z ameriškim potnim listom z imenom Donald Louisa Robinson in Ruth Norma Robinson. Pod tema imenoma sta se registrirala v Narodnem hotelu v Moskvi. Njuno obnašanje je bilo tako čudno, da je takoj vzbudilo pozornost sovjetskih avtoritet. V sredi novembra je Robinson izginil iz hotela, nakar je njegova žena informirala avtoritete, da je šel v neko bolnišnico, katere imena pa ni vedela. Preiskava vseh bolnišnic v Moskvi in predmestjih ni odkrila izginolega moža. V začetku decembra je bila neka sumljiva oseba aretirana v Sverdlovsku, v mestu v Uralnem pogorju. Policija je dobila pri njem več potnih listov, med temi ameriškega, izdan na ime Donald Louis Robinson. Preiskava je ugotovila, da je to mož, ki je izginil iz moskovskega hotela in potrdila sumnjo, da je špion. Avtoritete so potem aretirale njegovo ženo v Moskvi v upanju, da bodo pri zaslišanju dobile informacije o njenih aktivnostih v Rusiji."

Proces proti cenzuri nacijskega filma

Chicago, 19. jan. — Protest proti policijskemu cenzorju, ki je prepovedal kazanje filma, ki kaže nacijske aktivnosti v Ameriki in drugih državah, bodo vložile različne organizacije pri čikaškem policijskem načelniku Allmanu. Policijski poročnik Healy, načelnik odbora cenzure,

FAŠIZEM DVIGA GLAVO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Plutokracija financira fašistično propagando

DODD SVARI AMERICANE

New York. — (FP) — "Fašizem prodira v Ameriko. Finančni in industrijski magnatje mu gladijo pot. Ako se ne bodo liberalne in progresivne stranke združile in enotno nastopile, se bo zasidral v tej deželi."

To je bilo svarilo, katerega je William E. Dodd, bivši ameriški poslanik v Berlinu, izrekel v razgovoru z reporterji. Dodd se je seznanil s delovanjem nacijske propagandistične mašine, ko je bil v Ameriko izgnan zaradi je, da se Amerika izogne usodi, ki je zadela nekatero evropsko državo, v katerih so fašisti na vladnem krmilu.

"Klika ameriških industrijskih in finančnih magnatov se trudi, da izpremeni Ameriko v fašistično državo in strmo glavi demokratične institucije," je dejal Dodd. "Ta klika ima ozke zveze z italijanskimi fašisti in nemškimi nacijski."

Dodd je omenil, da se je na parniku, ko se je vozil iz New Yorka v Ameriko, sestal z direktorjem mogočne ameriške korporacije, ki je odprto povedal, da je pripravjen sodelovati v direktni akciji, da se zasidra fašizem v Ameriki, če ne bo Rooseveltova administracija opustila svoje progresivne politike. Nekateri ameriški magnatje so pomagali fašizmu na krmilo v Italiji in Nemčiji in ga še vedno podpirajo.

"Propagatorji v službi fašizma skušajo zmanjšati nevarnost fašizma," je izjavil Dodd. "Mi moramo biti opretni in stalno na straži. Kadar industrijski ignorirajo zakone, katerih namen je pospešitev socialnega in ekonomskega napredka, pomeni to, da se bodo zatekli k fašizmu, ko jih bodo skušale vladne avtoritete prisiliti, da se podvržejo provizijam zakonov."

Dodd je rekel, da se brezobzirno zatiranje opozicije v Nemčiji nadaljuje. Koncentracijska taborišča in ječe so natrpane s žrtvami nacijske persekucije. Zunanji svet ne izve, kaj se godi v Nemčiji, kjer je Hitlerjev režim zatril svobodo in uveljavil drastično cenzuro.

je dejal, da je prepovedal kazanje filma, "ker postavlja Hitlerjevo nacijsko vlado v slabo luč."

Rossov ugrabitelj ob grobu dveh žrtev

Mlad Hrvat je vozil odkupnino za fabrikanta

Chicago, 19. jan. — Ameriški tisk je danes poln poročil in slik o najnovejši kriminalski senzaciji v zvezi z ugrabljenjem in umorom 72-letnega čikaškega tovarnarja Charlesa S. Rossa. Ross je bil ugrabljen v zadnjem septembru blizu Rockforda in na zahtevo neznanih zločincev je njegova žena izplačala \$50,000 odkupnine v bankovnih po pet in deset dolarjev. Kljub izplačani odkupnini se stari fabrikant ni nikdar vrnil. Zdal, ko je bil ugrabitelj prijet na konjskem dirkališču v Californiji, je prišlo na dan, da je zločinec, 30-letni "lumberjack" Peter Anders (kar najbrže ni njegovo pravo ime), ustrelil Rossa, ker ga je "preveč spoznal" in Peters se je bal, da ga izda; v istem času je Peters ustrelil tudi svojega tovariša Jamesa A. Grayja, da mu ne bo treba deliti odkupnine s njim. Obe trupli je ugrabitelj-morilec odpeljal v avtu nekam v Wisconsin.

Peters je vse to sam priznal in danes, ko so ga privedli v Chicago po zraku, je moral iti s federalno policijo na mesto, kjer je ostavil trupli svojih žrtev.

Ko se je raznesla vest o aretaciji ugrabitelja, se je oglasil mladi Čikažan, ki je zadnjega 8. oktobra vozil na motorciklu odkupnino ugrabitelju. To je George Kukovac mlajši, star 26 let, stanujoč na naslovu 1161 W. 19th st., in po imenu sodeč mora biti v Ameriki rojen Hrvat. Kukovac, ki je bil na glasno kot dober motorciklist, je bil najet po odvetniku Rossove družine, da odpelje denar in ga izroči ugrabitelju. Povedali so mu, da njegov posel bo nevaren, toda dobi \$200, če dobro opravi. Kukovac je sprejel ponudbo.

Denar je vozil v veliki akatiji, ki je bila privezana pred njim na vozilu. Vozil je okrog 80 milj v uri, kajti Chicago je moral zapustiti ob šestih zvečer in na določnem mestu pri Rockfordu je moral biti ob osmih 45 minut še tisti večer. Vozil se je moral v beli obleki in ko je prišel na mesto, je moral paziti na signal, ki ga bo dal neki avto v bližini s migljajočo lučjo. Avto se je približal 10 čevljev do njega in tedaj je Kukovac zagnal skatljivo s denarjem v jarek na desni strani ceste, takoj nato pa je moral trčiti ob nekaj in razbiti motorcikel. To je bila tista nevarnost, na katero ga je opozoril Rossov advokat. Izgledati mora kot nesreča, on naj pa pazi, da se ne pobiže ali ubije. Motorcikelj mora biti uničen, ko izroči odkupnino!

Kukovac je res vse to izvršil in imel je sijajno srečo. Ko je na oddan signal zagnal denar v jarek, je odprl motor in v istem hipu skočil na cesto, vozilo se je pa zagnalo malo naprej v jarek in tam obležalo. Nato je Kukovac hodil do bližnje gasolinske postaje, kjer je sporočil svojo "nesrečo" in policaj, ki je bil tam z avtom, ga je odpeljal do druge postaje, odkoder je telefoniral v Chicago po navodilu advokata. Kmalu sta prišla ponj dva moža z avtom in ga odpeljala nazaj v Chicago.

Kukovac pravi, da ni niti enkrat pogledal v signalni avto, in ko je zagnal denar proč in potem skočil s motorcikla, se ni ozrl nazaj. Na cesti je bilo več drugih avtov, toda motil ga ni nihče.

Mladi Kukovac je bil najet za ta posel na priporočilo avtne tvrdke Joe & Rudy Dolezal, 1661 Blue Island ave., pri kateri je bil dobro poznan kot izvrsten motorciklist.

POLITIČNA KRIZA V FRANCIJI

LIKVIDIRANA

Vodja socialnih radikalcev sestavlja novo vlado

LJUDSKA FRONTA ZRAHLJANA

Pariz, 19. jan. — Camille Chautemps, vodja stranke socialnih radikalcev, je sinoči naznanil formiranje nove vlade, ki je nasledila vlado ljudske fronte, kateri je tudi on načeloval in je bila strmo glavljen zadnji petek. S tem je bila politična kriza končana. Ljudska fronta, ki je vladala Francijo poldrugo leto, se je pričela krhati.

Novo vlado tvori socialni radikalec in socialistični republikanec. Slednji so nadomestili socialiste, ki so bili v prejšnji vladi. Socialisti so bili povabljeni, naj vstopijo v novo vlado, kar pa so odklonili. Izjavili so, da bodo podpirali Chautempevov ludo, če bo izvajala program ljudske fronte.

Komunisti bodo najbrže vodili opozicijo proti novi vladi, ali pa se vzdržali glasovanja o važnih zadevah. Med njimi in socialisti je nastala vrzel.

Člani novega kabineta bodo podpirali zunanjo in notranjo politiko, ki jo je izvajala prejšnja vlada. Njihova glavna naloga bo poravnava konflikta med delavci in kapitalisti, ali jih vsaj prisiliti, da bodo kooperirali z vlado.

Novo vlado bo imela večino v državnih zbornici, toda preiskunja bo prišla, ko bodo važna vprašanja pred zbornico. Komunisti so že pokazali, da ne bodo šli z vlado in možnost je, da bodo dobili oporo tudi pri socialistih. Leon Blum, vodja socialistične stranke in bivši premier, je sicer objubil podporo Chautempevi vladi, vprašanje pa je, ali mu bodo socialistični poslanci sledili. Da nima popolne kontrole nad stranko, se je pokazalo na seji, na kateri je bil Blumov predlog, naj socialisti vstopijo v vlado, odklonjen.

Kralj razpisal nove volitve v Rumuniji

Bukarešta, 19. jan. — Rumunski kralj Karol je večeraj razpustil parlament, ki je bil komaj izvoljen zadnji mesec in razpisal je nove volitve za 8. marca. Te volitve "naj pokažejo, če ljudstvo Rumunije odobrava protikomunistično in napol fašistično politiko sedanje rumunske vlade pod vodstvom Oktaviana Goga". Goga in njegova narodna krščanska stranka sta imeli v zadnji zbornici le devet odstotkov zastopstva. Obenem je kralj sprejmenil volilni zakon v toliko, da so na glasovnici odpravljene znaki političnih strank in kandidatje vladne stranke morajo biti na prvem mestu. Opozicija pravi, da ta izprememba je namenjena za zmago fašistov.

Delavski list hoče Hoana za senatorja

Sheboygan, Wis. — Sheboygan Times, glasilo delavskih unij, je objavil vobudnik, v katerem sugestira, naj Daniel Hoan, socialistični župan v Milwaukeeju, kandidira za zveznega senatorja. List pravi, da ne ve, ali je Hoan pripravljen prevzeti kandidaturu, obenem pa napoveduje, da bo soglasno nominiran na konvenciji farmarsko-delavske progresivne Federacije, ki se bo vršila v juniju, če hoče biti kandidat. Times kritizira senatorja F. R. Duffyja, ker je glasoval proti Rooseveltovi sodniški reformi in je tudi drugače pokazal, da ne zastopa delavskih interesov v višji kongresni zbornici.

Predstavniki Delavske neustrankarske lige in farmarske vzgojne in združne unije študirajo besedilo dogovora o kooperaciji med delavci in farmerji, ki so ga pozneje podpisali.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Glasovi iz naselbin

Veselica ženskega društva
Collinwood, O. — Apellirani na
članstvo društva "V boj" št. 53
SNPJ in na članstvo SNPJ sploh,

veča. Za te siromake je treba skr-
beži in jih ohraniti pri življen-
ju, pa če je nevednim našim
dovkoplačevalcem prav ali ne.

Obenem pa ne smemo pozabiti,
da smo v času kampanje za prid-
obivanje novih članov mladins-
kemu oddelku SNPJ. Posebno
važnost polagam ob tej priliki

Mi Milvaučani in naši sosede
smo radi veseli, se radi skupaj
zbiramo in se v bratstvu in slogi
zabavamo. Torej kdor je za brat-
stvo, slogo in veselo razpolože-
nje, si naj zapomni dve naši pri-
reditvi. Prva se bo vršila v ne-
deljo, dne 23. jan. Privedi jo
klub št. 37 JSZ v dvorani SST.

Kaj vse bo na nedeljski vese-
lici ženskega društva, vedo one
same najbolj. Mi se moramo za-
vedati le naše dolžnosti, da z
njimi sodelujemo na njihovih
prireditvah. Najbolj se bomo iz-
kazali s tem, da gremo na njho-
vo veselico resnično v velikem
številu in da jim gremo na roke.

Druga naša velika prireditve
se pa vrši v soboto večer, dne
19. feb., v dvorani SST. Prire-
ja jo milvaučka okrožna federa-
cija SNPJ in je v zvezi s maške-
radno veselico in nagradami. To-
rež bratje, sestre in prijatelji!

Božični cirkus. — Dve prireditvi
Milwaukee. — Božični cirkus se
je poslovil in nam izginja iz
spomina, toda oni, ki so si pri-
voščili božično veselje na kred-
dit, se ga bodo še dolgo spomi-
njali; za to bodo poskrbeli upni-
ki in njih kolektorji. Nekateri

L. Ambrozich, 747.
Poročilo o prispevkih
Cleveland, O. — Tu so nadalj-
nji prispevki društev in posamez-
nikov za ambulanco slovenskim
prostovoljcem v mednarodni bri-
gadi na strani lojalistične vlade
v Španiji.

Miklavž je bil zelo zaposlen,
toda ne tako kakor dve prošli le-
ti. Za delavsko maso je bil zelo
skop, mnoge je prezrl in se jih
izognil, bil pa je bolj razoderen
pri bogatih slojih. Poleg vse u-
dobnosti in razkošja, ki ga uživa
višja družba, je bila odlikovana
z visokimi dividendami, ki so
prekoračile rekord prošlih let.

Nabrano pri društvu 198 SN-
PJ \$4. Po \$2 so dala društva
SNPJ 198, 465 in 536. Posamezno
so prispevali: \$3 Andy Ipavec;
\$2 A. Prezelj; po \$1: John Kriv-
ec, John Prostor, Matt Klarich
st., John Baur, Raymond Trav-
nik, Mike Kapp; po 75c: Matt
Klarich ml. in Joe Briški; po 50c:
Caroline Korenčan, Ivan Grube-
šič, Henry Wodsek, Jakob Grub-
ošič, Anton Klarich, Andrew
Klarich, Tiny Ogramovich; po
25c Frank Lesar. Skupaj \$26.55.

Mestni in okrajni davek za
prošlo leto je bil zvišan za 5 pro-
centov, vsled tega se nekateri
dovkoplačevalci silno jezijo na
mestne in okrajno administracijo,
predvsem pa so tarča socialis-
tisti in župan Hoan, češ: vsa gra
zla so krivi oni, ki le plačo vlec-
jo, ne delajo pa nič. Toda v tem
usodepolnem času se nam nudi
ugodna prilika, da se vrnemo na-
zaj pred zadnje volitve, ki so se
vršile pred dvema letoma. Tak-
rat se je vršila arditna borba
med delom in kapitalom, v kate-
ri je zmagal kapital s pomočjo
cerkve, \$ \$ \$, lažni in krivimi
preroki. Volilci so imeli pred se-
boj referendum glede nakupa
elektrarne in drugih ugodnosti,
ki so za delovno ljudstvo neob-
hodno potrebne in ki bi obični
in mestu prinašale lepe dobičke.

Ze v prejšnji objavi se je ome-
nilo, da se bi nabrana vsota, na-
mesto ambulance, poslala kaki
organizaciji, ki pošilja razne po-
trebščine prostovoljcem v Špa-
nijo. Medtem pa smo prejeli pi-
smo slovenskih prostovoljcev
Cankarjeve čete, ki nam pišejo
kot sledi:

Španija, 28. nov. 1937. — Od-
boru za Ambulanco slovenskim
prostovoljcem v Španiji, Cenje-
ni bratje in sestre! Pri ustano-
vitveni proslavi prve slovenske
čete — bataljona "Djaković" —
z imenom našega neumrlega vo-
ditelja Ivana Cankarja, smo se
spomnili vas kakor tudi vseh

društev, naprednih odsekov in
klubov, ki so prispevali in ki bo-
do prispevali za ambulanco slov.
antifašistov v svoji slovenski če-
ti na španski zemlji v borbi pro-
ti mednarodnemu fašizmu, v
borbi za ohranitev demokracije
narodnih neodvisnosti, za napre-
dek in svobodo delovnega ljud-
stva. V imenu naše čete "Ivan
Cankar", kjer smo zbrani slov-
enski mladeniči od visokega
Triglava pa tam čez solnične Gor-
janec, vam izročamo najtoplejše
pozdrave. Izročite v našem ime-
nu pozdrave vsem darovalcem in
darovalkam. Slovincem in Slo-
venkam Združenih držav in Can-
ade. Naša želja in naš ponos,
bratje in sestre, sta, da čim
prej ugledamo nujno potrebno
ambulanco slovenski četi "Ivan
Cankarja." Živela združena bor-
ba proti fašizmu! Živela četa "I-
vana Cankarja!" Živela svoboda
delovnega ljudstva!

Naslov čete "Ivan Cankar":
Secorro Rojo Internacional, Plaz-
za de Altazano, 192, Albacete, Es-
pana. (Podpis prvega vodje.
Sledi 18 podpisov.)

S tem se še nadalje apelira na
vsa društva in posameznike, da
prispevajo po svojih močeh. A-
pelira se tudi na slovenske liste
in druge organizacije, da delu-
jejo in pripomorejo, da se čim
prej nabere še nadaljnja potreb-
na vsota, t. j. \$1000.

V nedeljo 9. jan. se je med na-
mi nahajal Ralph Bates, ki se od
početka bori v republikanski
vojni in nam je pripovedoval o
grozotah, katere prizadevajo fa-
šisti nad nedolžnim ljudstvom.
Povedal nam je mnogo stvari,
katere je težko ali skoro nemo-
goče popisati. Dejal je, če fašis-
ti zmagoje, potem naj se tudi
drugi narodi pripravijo, da jih
čaka ista usoda kakor sedaj Špa-
nija, pa tudi mi v Ameriki ne
bi bili izjema.

Zato pa ne prezrite tega ape-
la! Za vsa nadaljnja pojasnila
pišite in prispevke pošljite na
tajnika odbora A. Prezelj, 19201
Cherokee ave., Cleveland, Ohio.

Odbor.

Ženski krožek št. 4 PS
Tire Hill, Pa. — Naznanjam
vsem okoliškim slovenskim že-
nam in dekletom, da smo tukaj
ustanovile ženski krožek in ga
priklopile k organizaciji Progre-
sivne Slovenke, ki ima glavni
stan v Clevelandu, Ohio. Naš
krožek je dobil številko 4. Prva
redna seja tega krožka se je ob-
državala dne 9. januarja in iz-
volila se je odbor za tekoče leto.

Predsednica je Anna Pollo, pod-
predsednica Anna Pike, tajnica
Mary Cherry, zapisničarka Ma-
ry Ruperič, blagajnica Della
Skello. Na seji je bilo tudi skle-
njeno, da pomagamo blagajni s
prireditvijo dne 15. januarja,
kajti vsak začetek je težak. Slo-
venske žene in dekleta se orga-
nizirajo v svobodomiselnih kro-
žkih. Pri tem je treba dobi vztraj-
nosti in truda, pa gre naprej.
Pokažimo možem in fantom, da
smo tudi me žehe in dekleta svo-
bodna bitja, ne samo oni! Kajti
nekateri trdijo, da je žena le za
hišna dela. Pokažimo, da smo za
napredek ženstva in za izobrazbo
splošnega ljudstva!

Mary Cherry, tajnica.

Poročilo o smrti

Yukon, Pa. — Naznanjam žal-
ostno vest, da je dne 28. dec.
m. l. preminil moj mož John
Kaus. Pokojnik se je rodil v va-
si Soča na Primorakem leta 1861

in v Ameriko je prišel leta 1901.
Nekaj časa je rudaril na polju
trgeda premoga, potem pa se je
preselil v tš okolico, kjer je ne-
kaj časa delal v premogovniku,
tisto pa okrog doma. Bil je član
društva 432 HBZ, katero mu je
poklonilo večer svežih rož in mu
pridelilo časten pogreb: Iskrena
hvala temu društvu za izkazano
naklonjenost in udeležbo pri po-
grebu, tako tudi vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem za
venco, naklonjenost in udeležbo.
Pokojnik zapuščina tukaj žaluje-
čo ženo, tri brate in sestro, v sta-
ri domovini pa dva brata in eno
sestro. — Katarina Kaus, žena.

Društvo "Moon Run"

Moon Run. — Tukanjsnje sa-
mostojno slovensko podporno
društvo "Moon Run" je bilo za-
loženo pred sodiščem in tožitelj
je bivši oskrbnik društvenega
doma. Člani in članice se ujud-
no vabijo, da se gotovo udeležijo
seje, ki se bo vršila dne 6. fe-
bruarja ob 1. popoldne. Na so-
dišču bo naše društvo zagovar-
jal znani slovenski odvetnik Lud-
vik Zupančič.

Frank Maček, predsednik.

Napredek SND in velika veselica

La Salle, Ill. — Glavna seja del-
ničarjev Slovenskega narodnega
društva se je obdržavala dne 19.
dec. m. l. v domovih prostorih.
Udeležba je bila zelo dobra in
na dnevnem redu so bile važne
zadeve, ki so se povoljno rešile.
Iz poročila upravnega odbora je
razvidno, da smo v minulem le-
tu kljub nepovoljnemu delavskim
razmeram precej dobro napre-
dovale. Na posloppju je bilo spet
nekaj raznih popravil, kakor o-
bičajno, ki so stala precejšnjo
vsoto denarja. Poleg drugih
stroškov smo morali montirati
novo centralno kurilno napravo
ali kotel, ki je stal \$1,142.60, na
dolga pa se je plačala vsota
\$1,000.

Na seji se je družbin pred-
sednik Louis Gregorich v dalj-
šem govoru zahvalil vsem del-
ničarjem in delničarkam ter sta-
lemu občinstvu za sodelovanje,
ker so skupno pripomogli do si-
ljajnega uspeha. Obenem je ape-
liral na zborovalce in vse občis-
tvo lasalske in bližnjih nasel-
bin, da pridno pristopajo v go-
spodarski (moški) in gospodin-
jski (ženski) klub SND, kajti ta
dva kluba sta resnična opora
domu. Seje gospodinjskega kluba
se vršijo vsako prvo sredo
v mesecu ob polosnih zvečer
v spodnjih prostorih SND, gos-
podarski klub pa obdržuje svoje
seje vsako drugo sredo v mesecu
v istem prostoru. Po vsaki seji
imamo brezplačno domačo zaba-
vo. Članarina pri teh klubih je
zelo nizka, tako da jo lahko vsa-
kdo zmore, za to članarino pa je
v povračilo vsak član in članica
deležan oziroma deležna pristne
domače zabave.

Dne 6. januarja se je pa vršila
direktorska seja SND. V odboru
so sledeli: Louis Gregorich,
predsednik; August Brate, pod-
predsednik; Frank Gregorich,
tajnik; Fred Malgal, blagajnik;
Frank Ravnikar, zapisnikar. Tik
pred zaključkom seje so v dvo-
rano stopile tri članice gos-
podinjskega kluba in v imenu svo-
jega kluba domovi blagajni po-
darile vsoto \$100; zakar se jim
je predsednik Louis Gregorich
v imenu direktorjev najtopleje za-
hvalil.

Na seji samostojnega društva
"Edinost" je bilo sklenjeno, da
pridemo za vse občinstvo ne-
kaj posebnega — izredno zani-
mivo prireditve s programom. V
ta namen smo povabili pevski
zbor "Soča" na sodelovanje in va-
bilu se je že odzval. Nato smo
se skupno dogovorili, da priredi-
mo v nedeljo 30. januarja ve-
liko veselico z zanimivim pro-
gramom v dvorani SND. Uprizorila
se bo igra "Nezakonsko dete" in
izvajale se bodo pevске točke.
Začetek igre točno ob 2.30 po-
poldne. Prepričan sem, da bo
nikomur žal, ki se udeleži igre in
programa. Ta igra bo sedaj prvi-
č na našem odru. Soča bo na-
stopila s slovenskimi in angle-
škimi popevkami. Vse to boste
slišali in videli samo za par cen-
tov, kajti pri nas so še vedno
slabi časi, zato smo določili
vstopnino v predprodaje 25c in
pri vratih 35c. Vstopnice se do-
bijo pri vseh članih društva "E-
dinost" in pri vseh članih Soče.
Po končanem sporedu bo ples in
domača zabava v spodnjih pro-
storih.

(Dolje na 3. strani.)

Kako smo prišli do štetja

O nekem vladarju poročajo, da se je
bavil z mislijo, kako bi moge vse ure
kazati enaki čas, toda vsa njegova prizna-
nja, oziroma preučevanja njegovih strokov-
kov so bila zaman. Znan je poskus v Šeh-
ningenu, kjer so napravili stolpno uro s sto
metrov dolgim nihalom, na katerem so
vžeti, ki so tehtali pedeset funtov. Toda
ta ura ni kazala zmerom točnega časa. Češ:
skrajnosti natančne astronomske ure ne
prav. Četudi znaša razlika teh ur manj
stotinko sekunde, vendar so le vzgled nepo-
nosti. Časovni ritem ima svoja posebna
kljub vsemu tehničnemu fanatizmu.

To ima vsak način svoj pomen na
kjer je razdeljeno leto z natančnostjo se-
nega ulomka. Na debelo preračunano ima
365 dni, 6 ur, 9 minut in 9.35 sekund ali
558.49 sekund. Ze v sivi davtnini so po-
letno dobo 365 1/4 dneva. Tudi astronoms-
no znanje onih časov je bilo na precej visoki
niji. Če primerjamo zvezdoslovna pozna-
klasičnega starega veka z moderno astro-
nomo, se moramo zares čuditi izsolanosti in
tičnim izkušnjam onega časa. Od kod ti
odnosi do skrivnostnih stvari na svetu?
Grki so gradili na vedi Kaldejcev in Egi-
ptov, ki so že 4241 pred našim štetjem se-
prvi koledar. Izkopanine v Babilonu, Egi-
ptu in Kini dokazujejo, da so ljudje že pred
gimi tisočletji javno določevali čas med
začetkoma pomladi. Kako pa so prišli Egi-
pti in Kaldejci do tako pomembnega znanja?
Poznamo sledove nekega starega temeljnega
črta, toda njegovo zadnjo upanko bomo
kdaj mogli rešiti. Gotovo je, da je človek
davnih časih v začetku predzgodovinske
predvsem in najbolj neposredno slutil pre-
mogočne sile ozvezdij in da je spoznal v
izvor vseh sil, brez katerih ni življenja na
tli. Ze babilonska in staroperzijska vera
spoznali izrazito čaščenje sonca. Ob jasni
čeh so bile najpripravnejše prilike za sest-
love, pa tudi za vojaške podvige. Kraiki
opazovanj v onih prastarih časih je prišli
več počasi do koledarskega mesečnega šte-
ta.

Stari Rimljani so šteli najprvo po deset-
secev, dokler ni Numa Pompilij, drugi in
pravilničen sedmih kraljev, uvedel 365 dni
go lunino leto z dvanajstimi neenako dol-
gimi meseci. Zaradi pogostih prestopnih me-
secev je ustvaril Julij Cezar (100 do 44 pr. n.
rimski vojakovodja in državnik, leta 46
jansko koledarsko reformo (sončno leto)
dnevi in s prestopnim letom vsako četrto
leto, katero je pozneje L. 1582 izboljšal gregori-
ski koledar. V zadnjem času je vprašanje
ledarske reforme spet več ali manj na dne-
nem redu. Gre namreč za uvedbo koledarja
s najstimi enako dolgimi meseci, pri čemer
bi se določil za krščansko veliko noč po-
sredno. S tem vprašanjem se bavi neki
učenjakov pri Društvu narodov. Prav tako
pred nekaj leti propagirali idejo, naj bi se
kak način odpravila raznovrstnost časov-
šetja glede ure, kajti medtem ko n. pr. pri
kosimo, v New Yorku komaj vstajajo, na
pa se že mračil.

Danes vsi civilizirani narodi začenjajo
leto v istem času. Nekoč je bilo drugače,
ni čudno, če pomislimo na razne običaje
vplivajo na mišljenje raznih narodov, so
znano, da imajo pri tem svojo vlogo tudi
in politični razlogi. Zakaj je baš prvi za-
četek leta, to je vprašanje, ki ga je lahko
staviti, na katero pa je težko odgovoriti.
rajo gotovo so sodočali pri tem običaji
Rimljanov. — Ene

Tudi Kolontajevi je odklenka

Kodanjski dnevnik "Politiken" poroča
bro poučenega diplomatkega vira, da je
nutno zaprtih v ječah moskovske Lubijske
članov ruskega diplomatskega zbora. V
njem času je ruska vlada pozvala v domovino
16 diplomatov, ki bodo, čim se vrnejo,
rani. V zunanjem ministrtstvu računajo
da bo nadaljnjih 27 diplomatskih urad-
ni ki so takisto pozvani v Moskvo, izostali
se izogonejo preganjanju. Med njimi je
Kolontajeva, sovjetska poslanica v Sto-
mbo. Šef srednjeevropskega oddelka v mos-
skem zunanjem ministrtstvu David Stein,
baje ustreljen zavoljo suma, da je volun-
tarno Nemčijo. Pričakovati je tudi, da bosta
pozvana v Moskvo ruski poslanik v Rimu
Stein in poslanik pri sofijski vladi, Razak-
kov. V Lubijski je poleg diplomatov zdaj
ključem tudi osem bivših vojaških atašeev.

MacDonaldova zapuščina

Zapuščina pred kratkim umrlega anglijskega
politika in državnika Ramsaya MacDonalda
presenetljivo majhna. Izkazalo se je, da
bivši premier živel v akoraj majhnih raz-
rah. Vse imetje, ki ga je ostavil, znaša
reč komaj 2000 funtov. Prej je imel letno
dohodka 1200 funtov, ki mu ga je nudil
prijatelj sir Alexander Grant. Od kar
ta prijatelj umri, je prenehal tudi ta do-
hodok. Imetje MacDonaldove žene je šlo samo
kom v korist, on sam ni prejel niti pen-
sije. Preden je MacDonald dobival rento od
prijatelja, je bil prisiljen, da živi od
dohodkov kot parlamentarec in od tanih
svoje knjige. Knjige pa mu niso donosale,
kor je sam povedal, nikoli več nego majh-
ni celi bodo obdržali dve njegovi hiši, tretja
terti je nazadnje prebival, pa bodo prodane.

Hubert Harrison (levo), poročevalec newyorškega dnevnika Times, ki je bil izgnan iz Jugoslavije.

Kakšen tip ste?

Izvoček iz članka dr. Pavla Pa-penosa v newyorški reviji "Scientific American".

Introvertni in ekstravertni ljudje

Opazujte ljudi v družbi, bodisi pri zabavah, pri strelskih tekmah, v javnih knjižnicah, pri političnih zborovanjih: kmalu boste ugotovili, da se ne ločijo samo po poklicih, vzgoji in po miselnosti, temveč tudi po temperametu in po telesnem ustroju.

Nekateri ljudje so introvertni, drugi pa ekstravertni.

Pogled introverta je obrnjen navznoter. Najbolj ga zanimajo njegove lastne misli in občutja. Pogled ekstraverta je pa obrnjen navzven; v svet; zanima ga najbolj tisto, kar se okrog njega dogaja.

Kolikor vemo, reagirajo divje živali na življenje ekstravertno, zato menijo raziskovalci, da je ta tip človekove osebnosti primaren.

Temeljne razlike

Oba tipa se med seboj močno razlikujeta, čeprav se pogosto tudi nekoliko ujemata. Introvert posveča veliko pažnjo — včasih meji to že na pikolovstvo — svojim osebnim navadam, posebno v oblačenju in jedi. Zelo občutljiv je, hitro zardi, pohvala ali graja mu sežeta globoko v srce, pogosto je pikolovski in se z dušo in telesom predaja svojemu delu. Po svoji naravi je nagnjen k premišljevanju, zato se odmakne od resničnosti in vemer tuhtari le o sebi. V življenju čisto doživlja neuspeh, kajti v njegovo delo se navadno usidra kakšna fikšna ideja.

Ekstravertni tip je pravo nasprotje introvertnega. Ekstravertni pogled ni obrnjen navznoter, v duševnost, temveč venka v svet, kajti bolj ga zanima življenje kakor njegova duševnost. Rad se smeje, na vprašanje hitro odgovarja, rad se bavi s športom in ljubi življenje v naravi. Zelo družaben je in si prizadeva, da bi se seznanil s kolikor mogoče mnogo ljudmi. Odkritost je in iskren, rad pripoveduje in besede pri njem navadno niso daleč od dejanj.

Zunanost obeh tipov

Te razlike nimajo pa prav nič skupnega z razumnostjo, vezane so pa na telesni ustroj ljudi. Introvertno naravo srečamo pogosto pri suhih in dolgih ljudeh ("kakor bi ravnilo požrli", jim pravimo v šali). Ekstravert je pa razvit v širino in pri njem prevladujejo vodoravne črte. Navadno je ekstravert majhne rasti, precej okrogel in čokat, torej docela drugačen kakor introvert.

Calvin Coolidge in polkovnik Lindbergh sta dva značilna introvertna tipa. Slavni ekstraverti z močno razvitimi značilnostmi sta pa Édouard Herriot in Lloyd George; ekstravert je bil tudi pokojni Aristide Briand.

Ljudje so že zdavnaj opazili, da sta na svetu dva nasprotna tipa. Klasičen primer teh dveh tipov sta don Quichote in njegov udani oproda Sancho Pansa. Don Quichote suhi, dolgi vitez, mislec in knjižni dihur, je kajpak introvert; Sancho Pansa, dobrodušni, od nog do glave ljubitelj dobre kapljice in okusnih jedi, je šaljivo narisana podoba ekstraverta.

Telesni ustroj obeh tipov se pa ne razodeva samo v njuni zunanosti, temveč tudi v njuni notranjosti. Introverti imajo navadno šibkejši krvni pritisk. Po drugi strani pa rdeča barva ekstravertov ne kaže samo njihovega cvetočega zdravja, temveč da sluti, da je krvni pritisk teh ljudi precej visok. Ekstraverti bolehalo pogosto tudi za ledvičnimi boleznimi, za hudo slabokrvnostjo, radi imajo tudi neprijetnosti z mehurjem. Introvert je pa zelo dojemljiv za želodčne prisade in za jetiko.

Kakor podeduje človek po svojih prednikih telesno konstitucijo, podeduje hkrati pogosto z njo tudi svojo naravo. V nekaterih rodbinah naletimo med otroci na introverte in ekstraverte; v kolikšni meri je torej človeška narava posledica podedovanja, okolice in vzgoje? Nedvomno imata na človeško nara-

vo okolica in vzgoja mnogo vpliva, njena odvisnost od telesnega ustroja pa priča, da je narava veaeno in samo sad vzgoje in okolščin.

Zenska je introvertnejša od moškega. Na prvi pogled se nam zdi, da lahko to razliko pojasnimo z njenim družabnim položajem in z njeno vzgojo. Dejstvo je pa, da je ženska v dnevnih mesečne mene nekoliko introvertnejša kakor navadno, torej obstoji neka zveza med njeno naravo in med ravnotežjem hormonov. Spremembe v žlezah utegnejo torej še v teku življenja čisto spremeniti človeško naravo. Tudi bolezen pospešuje introvertnost.

Nekaj praktičnih nasvetov

Človek bi moral svoje življenje prilagoditi svoji naravi. Introverti bi se morali potruditi, da bi se pričeli zanimati tudi za zunanje življenje, ekstraverti naj bi pa posvečali nekaj pažnje tudi svojemu duševnemu življenju. Introverti naj bi si poiskali primerne družbe, sklepali nova znanja in naj bi se skušali otrepati sanjarenja. Ekstraverti naj bi pa več premišljevali, tako bi postali razodnejši in resnejši.

Divja zver je ekstravertna, zato menijo nekateri, da je ta tip idealen. H. C. Link priporoča v svoji novi knjigi "Vrnitev k veri" ekstravertnost kot najboljši pripomoček za duševno higieno. Pri opazovanju življenja bomo pa dognali, da človek ne more svoje narave samostojno premenjati. Introvert in ekstravert naj pazita, da bosta oba po svojih najboljših močeh prispevala h gradnji kulture in civilizacije. Introvert ima navadno ustvarjalno razumnost, ekstravert si pa želi ustvarjanja samega.

Že pri vzgoji otrok je treba paziti, da introvertnega otroka spodbujamo k zabavi in vodimo v družbo, sicer bi otrok utegnil postati zakrknjen in plašen. Ekstravertnega otroka moramo pa krotiti in brzdati, priganjati k delu in zbranosti; le tako ga bomo vzgojili v preudarnega človeka.

Igralci, govorniki, pridigarji, sleparji, pustolovci so z majhnimi izjemami ekstraverti. Učenjaki, umetniki, pisatelji in poete so pa introverti. Znano je tudi, da so ekstraverti navadno dobri mojstri po delavnicah, introverti so pa nasprotno dobri nadzorniki.

Ekstravertnost in introvertnost pri ženskih poklicih

Dognali so, da so bolničarke močno ekstravertne, dijakinje, profesorice in učiteljice pa introvertne. S posebnimi preizkušnjami so ugotovili, da je skupina bolničark povprečno ekstravertnejša od 94% vseh dijakinj, najintrovertnejša bolničarka je bila pa samo toliko introvertna kakor povprečna dijakinja. Navajamo nekaj značilnih črt, ki so v njih bolničarke ekstravertnejše od dijakinj.

Bolničarke si bolje zapomnijo podrobnosti stvari, ki jih morajo narediti. Gibčne so, rade delajo v skupinah in se rade irtvujejo. Ne zanimajo se toliko za svojo zunanost in ne sanjarijo. Niso boječe in se v družbi dobro počutijo, zaupne so in le redkokdaj zarde.

Iz tega posnemamo, da dekleta z introvertno naravo niso primerna za bolničarski poklic, kajti zaradi svoje pretrane občutljivosti bi se v njem najbrže razočarale.

Zgrešeni poklici

Svetovalec pri izbiri poklica naj bi poznal vse te okolščine, šele potem naj bi svetoval ta ali oni poklic. Neke gospodična je bila na primer telefonistka v neki veliki trgovski hiši. Sedela je sama v majhni sobici in ni razen poštarja videla živega krsta. Bila je silno nesrečna, sama ni vedela zakaj; bila je namreč ekstravertna v službi, ki bi bila primerna za introvertno. Psihotehnik ji je svetoval, naj to delo pušči in naj si izbere živahnjšo službo. Gospodična je postala prodajalka v neki delikatni trgovini, lahko se je razgovarjala s strankami in je bila s svojo novo službo zelo zadovoljna. Pri izbiri poklica je treba torej paziti na svojo naravo, prav tako seveda tudi pri sklepanju zakona.

V zakonu so introverti navadno manj srečni kakor ekstraverti. Občutljivi so in ljubosumni, pogosto tudi zagrenjeni. Baje še ekstravert in introvert ne bi smela poročiti, kajti eden govori preveč, drugi premalo. Zavod za raziskovanje zakonov je pa dognal, da je lahko vsak zakon srečen, če imata le mož in žena dovolj dobre volje, da grče v svojem zakonu s potrpljenjem zgladijo.

Normalen človek je ambivertni, to se pravi, ne nagiba se k ekstremni introvertnosti in tudi ne k ekstravertnosti, temveč se drži zlate sredine. Navadno smo torej ambivertni in reagiramo na oba načina, kakor pač okolščine nanesejo. Človek svoje narave ne more čisto vdoliti, lahko jo pa obdrži v pravih mejah in se z njo okorišča, namesto da bi se boril proti njej.

Najprej morate torej spoznati svojo naravo, potem pa naravo svojih bližnjih. Tako se boste izognili mnogim neprijetnostim in razočaranjem in boste kmalu dobili jasen vpogled v mnoge zadeve, ki so se vam doslej zdele skrivnostne — v trgovskem, političnem, verskem in družabnem življenju.

Kampanja farmarske unije v Minnesoti in Wisconsinu

Milltown, Wis. — George Nelson, splošni organizator Farmarske unije in član njene eksekutive, je naznanil, da prične unija v večjo kampanjo za pridobivanje novih članov v Minnesoti in Wisconsinu. Organizacija je močna v obeh državah, toda se hoče še bolj utaboriti. Minnesotska Farmarska unija je lani napravila za štiri milijone dolarjev prometa skozi svojo tržno zadrugo, ki prodaja in kupuje za farmarje.

Preiskava proti federalnemu sodniku

Washington, D. C. — Justični pododsek nižje kongresne zbornice je odredil preiskavo proti federalnemu sodniku R. M. Gibsonu v Pittsburghu, ki ovira federalno vlado pri prosekuciji Aluminium Co. of America, ki je obtožena kršenja protitrušnih zakonov. Gibson je bil imenovan za federalnega sodnika na pripo-

Unionisti v Akronu branijo šesturnik

Podaljšanje delovnika bi povečalo brezposelnost

Akron, O. — (FP) — Svet Industrijskih unij CIO je naznanil, da bo vsak poskus industrijskih magnatov, ki hočejo odpraviti šesturnik, naletel na odločen odpor. Člani sveta industrijskih unij so soglasno sprejeli resolucijo, ki naglašja, da bi podaljšanje delovnika povečalo armado brezposelnih.

Resolucijo je predložil N. H. Eagle, član izvršnega odbora unije kavčukarskih delavcev. Ta opozarja, da bi raztegnitev delovnika vodila v industrijsko vojno. Skoro 10,000 izmed 45,000 delavcev v industriji kavčuka je izgubilo zaslužek v zadnjih tednih, ko so tovarne omejile produkcijo. Ako bi zvišali delovnik na osem ur, bi bilo najdaljših 8000 delavcev odslovljenih.

Afera župana-fašista pred senatom

Obdolžen je zatiranja civilnih svobodščin

Washington, D. C. — (FP) — Strideset zapriseženih izjav, ki vsebujejo dokaze, da Frank Hague, župan v Jersey Cityju, N. J., z oboroženo silo zatira civilne svobodščine državljanov in organizatorne aktivnosti unij. Odbora za industrijsko organizacijo, je dobil v roke senatni odtok za civilne svobodščine, kateremu načeluje senator La Follette iz Wisconsinu. Izjave je predložil senatnemu odseku Lee Pressman, pravni svetovalec CIO.

Ena zaprisežena izjava, katero je podpisal neki unionist v Jersey Cityju, pravi, da je Hague, ki se baha, da je njegova beseda zakon, poslal detektive v njegovo stanovanje, ki so mu zapretili, da ga bodo izgnali iz mesta, če se bo še nadalje družil s prekucniki in rdečkarji ter raspečeval letake CIO. Ko je začel protestirati, so ga detektivi aretirali in odvedli v ječo. "V Jersey Cityju ne poznamo nobene ustave in mi izpolnjujemo le ukaze župana," so odgovorili detektivi na protest.

Druga evidenca o zatiranju civilnih svobodščin je županov poziv na vojne veterane in mestne uslužbence, da se morajo val udeležiti masnega shoda. Ta shod, na katerem je nastopil Hague kot govornik, se je vršil v vojašnici. Več članov unije CIO, ki so prišli na shod, je policija aretirala. Odpeljala jih je na policijsko postajo, kjer jih je izpraševala več ur in potem posvarila, da Jersey City ne mara delavskih agitatorjev v svoji rotilo A. W. Mellona l. 1922, ki je bil takrat federalni zakladnik. Ta kompanija je pod kontrolo Mellonove družine. Justični pododsek je podvel akcijo tudi proti drugim federalnim sodnikom, ki slorabljajo svojo oblast.

sredi. Najbolje bo, ako izginejo iz mesta, drugače jim bo slaba predla.

Policija je vrgla v ječo več delavcev, ne da bi jih zaslišala. Nekatere je držala več dni v zaporu in jim ni dovolila stikov z družinami in ne z odvjetnikom unije. Vtaknila jih je v celice, ki so bile polne nesnage in v katerih ni bilo postelj. Ležati so morali na golih tleh brez odej v mrzlih celicah.

Program organizacij CIO v N. Yorku

Zaščita civilnih svobodščin in odprava otroškega dela

New York. — (FP) — Voditelj unij Odbora za industrijsko organizacijo v New Yorku so na svoji konferenci osvojili legislativni program, ki ga bodo predložili državnim soborci v sprejetje. Pokrajinski direktor CIO S. Haywood, je dejal, da program se ne more smatrati, da je v prilog samo njegovi organizaciji, temveč vsem unijam in ljudstvu v splošnem.

Program vključuje zaščito civilnih svobodščin, ratifikacijo amandamenta glede odprave otroškega dela v industrijah, raztegnitev zakonodaje brezposelnostnega zavarovanja, izboljšanje odškodninskih zakonov, ustavitev evikcij stavkarjev zaradi neplačane stánarine, obresti ali davkov in zaščita pravice piketiranja.

"Največje važnosti je, da država New York dobi zakon, ki bo protektiral pravico piketiranja," je dejal Haywood. "Številne stavke v zadnjih mesecih so pokazale, da nimajo sodišča in ne policija nobenega legalnega standarda glede tolmačenja pravice piketiranja. Kakor dolgo se lahko zakon proti izgradnji lahko izvaja proti piketom, ne more biti govora o legitimni pravici piketiranja. Policija lahko aretirava vsakega piketa v vsakem slučaju iz enega ali drugega vzroka in poravnava slučaja zavisi od sodnika, ki predseduje zaslišanju. To konfliktu je treba na vsak način odpraviti."

Časnikarji podpirajo vodstvo CIO

Zaščita načel industrijskega unionizma

New York. — (FP) — Heywood Brown, predsednik Ameriškega časnikarskega gilda, je objavil telegram, katerega je v imenu svoje organizacije poslal Johnu L. Lewisu, načelniku Odbora za industrijsko organizacijo in v katerem naglašja, da organizirani časnikarji imajo zaupanje vanj in druge voditelje CIO.

"Ameriški časnikarski gild obznanjuje spor v vrstah organizirane delavstva, zaneso pa izjavljajo, da zausa vašemu vodstvu," je rečeno v telegramu. "Mi hočemo mir v delavskem gibanju, toda ne pod pogoj, ki ogražajo načela industrijskega unionizma. Mir mora sloneti na bazi enakopravnosti in popolne demokracije. Organizacija časnikarjev je ponosna, ker vodstvo CIO ni zavrglo temeljnih načel industrijskega unionizma in demokracije v prid miru, ki bi bil mir samo po imenu."

Nogavičarska unija ima 70,000 članov

Philadelphia, Pa. — Močna delavska organizacija je prispevala svoj delež v zvezi s stabiliziranjem nogavičarske industrije, da ni občutila posledice "recesije" v takem obsegu kot druge industrije. Tako pravi Emil Rieve, predsednik Ameriške federacije nogavičarskih delavcev, v svoji poslanici članstvu. Poslanica pravi, da je preteklo leto unija izvojevala največ uspehov v svoji zgodovini: Unija ima zdaj čez 70,000 članov; v Philadelphiji, ki je središče nogavičarske industrije, so vsi nogavičarji organizirani.

Tercel in okoliško osemile, ki so ga španške vladne čete zasledile po ofenzivi na aragonski fronti.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

starih, za dobro jedajo in pijačo pa bo skrbel pripravljani odbor. Obračamo se na vas tukajšnja in okoliška društva, na vse rojake in rojakinje tu in v sosednih naselbinah, s prošnjo, da nas posetite in razveselite z vašim številnim oblikom, kar nam bo pripomoglo k moralnemu in gmotnemu uspehu. Naša blagajna vased velikih stroškov potrebuje pojasčanja, zato nam ne kaže drugega, kakor da prireditno veliko veselico z bogatim programom v isavedrilo našemu občinstvu. Upamo, da nam naš načrt uspe in da bo naš skrbno labran spored vsem v zadovoljstvo. Pevski zbor Soča poseduje dobre, sveže moči, ki imajo veselje do petja in čut do napredka slovenskega življa v La Sallu in okolici. Navsvidenje 30. jan. v SND! Pridite in mi vam poset o priliki vrnemó! — John Furar, 98.

Francetu iz Collinwooda

Cleveland, O. — Naš Barbičev France mi je pred kratkim obljubil, da me bo malo presenetil, ko odpotujem in kratkem v staro domovino, in res je besedo držal. Ako ne verjamete, pa pogledite Prosveto od 5. januarja. Tam stoji zapisano, da bom menda par milijončkov s sabo nesele, ker sem delal za kapitalistični list Enakopravnost.

Najprvo sem pomislil, kako bi pač človek naše vrste prišel do milijončkov. Jaz bi bil že z enim zadovoljen. Študiral sem in računam, po kateri valuti bi spravi skupaj EN MILIJONČEK. Z jugoslovanskimi dinarji ni nič, kajti za sam tisoč dinarjev je treba plačati \$22, torej za deset tisoč \$220, za STO TISOČ pa \$2,200 in sedaj pomislite, da je treba za milijon kar \$22,000! No, in kje jih bo kdo izmed pas v dvajsetih letih prihranil? Komaj v STO LETIH bi mogel kdo toliko prihraniti. Z dinarji torej ne bo nič. Treba bo najti kako drugo valuto, najbolje pa bo, ako mi France pove, po kateri valuti je računam, ker je le o milijončkih pisal, ni pa rekel, ali so dolarji ali kaka druga denarna vrednost. Torej rešitev milijona je sedaj na Francetu.

Ko sem ta problem odložil na Francetove rame, sem začel misliti, katera podjetja so res kapitalistična. Po vsestranskem prevdaru sem prišel do zaključka, da so kapitalistična le ona podjetja, kjer dobivajo delničarji lepe dividende in uradniki, kot predsednik, podpredsednik, tajnik in razni svetovalec, pa od deset tisoč dolarčkov na leto, in sive višje in višje, in to za lahka dela ali pa dostikrat za nobeno delo, ne pa za dela, ki jih opravljamo mi. Eno takih podjetij je tudi ono, kjer je naš Fran-

ce uslužben, to je naša clevelandska cestna šolsnica, daal leta ni med najvišjimi. List ali družba Enakopravnost pa ne spada v ta razred in to iz razloga, ker delničarji, ki so pomogli, da se je to podjetje sploh ustanovilo, niso še dobili nobene dividende. Naša Enakopravnost je le kooperativno podjetje, in to radi tega, ker ves dohodek, katerega dobimo od naših odjemalcev in naročnikov ali simpatičarjev, delavcev in trgovcev, katerih, vsaj naših, ne moremo šteti med kapitaliste, pobereмо zopet delavci, tako da koncem leta gledam in računam, koliko je v teku leta ostalo nerazdeljenega dobička, a ga ne morem najti, četudi bi pri sebi imel iskali listega z električno žarnico. To je torej dovolj trden razlog, da je to podjetje res kooperativno in nikakor kapitalistično, kajti, če bi to bilo, bi moralo izkazovati nerazdeljen dobiček koncem leta.

No, pa brez zamere, France, pa mi kaj kmalu pojasni, kako misliš o milijončku in mi daj tudi dober nasvet, kako bi se jaz vsaj do prvega prikopal, predno odidem v staro kontro. Seve moram hiteti, ker je samo še tri tedne časa. Ko bom enkrat na vodi, potem ne bom imel prilike čitati in še manj misliti o milijončkih. Pa brez zamere, kot pravi urednik Napredka, pa se še kaj oglasi! —Ljudvik Medvesček, član št. 5 SNPJ in en teden še tajnik Enakopravnosti, potem pa nikdar več, kot pravi prislovica: "Danis se grof celjaki, potem pa nikdar več."

Minimalna mezda v mehikem federalnem distriktu

Mexico City. — Minimalna mezda v federalnem distriktu bo v prihodnjih letih 72 centov na dan za delavce v tovarnah in 45 centov za poljedelake delavce. Delavska univerva, ki je proučevala položaj delavcev, je pravkar objavila svoje poročilo, v katerem pravi, da bi morala biti minimalna plača \$1.50 na dan, da bi mehiki delavec užival sličan življenjski standard kakor najnižje plačani delavci v Združenih državah.

Vesti iz Primorja

Idrija. — V gozdu blizu obmejne vasi Ledina nad Idrijo so finančni stražniki našli na nekakega neznanca, ki je, ko so ga pozvali, naj se ustavi, oddal nanje več strelov zaporedoma. Eden stražnikov je bil nevarno ranjen, tako da so ga morali takoj prepeljati v bolnišnico, neznanec pa je izgini v temno noč.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s splegom—Fotografiral Vladimir Levčič

"Niti besedice mi ne verjameta, evo, po tem sodim! Saj vendar razumem, da sem prišel do glavne točke: stavec leži zdaj tam z razbito glavo, jaz pa, ki sem pravkar tragično opisal, kako sem ga zdajci hotel ubiti in sem že tolkač potegnul iz žepa — jaz zdajci pobegnem od okna... To vama je pesem! V stihih! Takemu dečku lahko verjameta na besedo! Ha, ha! Posmehljivca sta, gospoda!"

Z vsem telesom se je okrenil na stolu, da je kar zakrípalo.

"Ali niste morda opazili," je zdajci izpregovoril državni pravdnik, kakor da se ni prav nič zmenil za Mitjevo razburjenost, "ali niste opazili, ko ste stekli od okna proč: ali so bila vrata na vrt, tam na drugem koncu krila, odprta ali ne?"

"Ne, niso bila odprta."

"Niso bila?"

"Narobe, zakljenjena so bila, in kdo bi jih bil mogel odpreti? Vrata — stojte!" Bilo je, kakor da se mahoma osvestil in zdrnil. "Mar ste jih našli odprta?"

"Odprta."

"Tak kdo bi jih bil mogel odpreti, če jih niste sami odprli?" Mitja se je zdajci strašno začudil.

"Vrata so bila odprta in morilec vašega očeta je nedvomno prišel v hišo skozi ta vrata in po izvršenem umoru skozi ista vrata tudi odšel," je trdilo, počasi in odmerjeno rekel državni pravdnik. "To nama je povsem jasno. Umor se je očitno izvršil v sobi in ne skozi okno, kar je jasno razvidno iz oglada na licu mesta, iz položaja trupla in iz vsega ostalega. O tej okolnosti ne more biti nikakih dvomov." Mitja je bil strašno iznenaden.

"Ali to je vendar nemogoče, gospoda!" je vzkliknil ves iz sebe. "Jaz... jaz nisem stopil v hišo... odločno in z vso točnostjo vam povem, da so bila vrata zaprta ves čas, dokler sem bil na vrtu in ko sem pobegnul z vrta. Samo pod oknom sem stal in sem ga videl skozi okno, nič drugega, nič drugega ne... Do poslednje minute se spominjam. In če se tudi ne bi spominjal, vendar vem, da je bilo tako, kakaj 'znamenja' so bila znana samo meni, Smerdjakovu in pokojniku, in brez znamenja ne bi bil odklenil živih duš na svetu!"

"Znamenja? Kakšna znamenja pa so to?" je z lakomno, malone histerično radovednostjo vprašal državni pravdnik ter mahoma izgubil vso svojo udležljivo dostojanstvenost. Vprašal je, kakor bi se boječe plazil k njemu. Zaduhal je bil važno dejstvo in takoj začutil največji strah, češ da mu ga Mitja morda ne bo hotel v celoti razodeti.

"In vi tega niti vedeli niste!" mu je pomežiknil Mitja ter se posmehljivo in hudobno nasmešnil. "Kaj pa, če vam ne povem? Od koga boste potem zvedeli? Znamenja smo poznali pokojnik, jaz in pa Smerdjakov, samo mi trije, in pa nebo je vedelo zanje, toda ono vam gotovo ne pove. A dejstvo je zanimivo, vrag si ga vidi, kaj bi bilo moči zgraditi na njem, ha, ha! Potolažita se, gospoda, razodenem vama ga, da ne bosta mislila kdo ve kakih neumnosti. Vidva ne vesta, s kom imata opravka! Opravka ima z obdolžencem, ki izpoveduje sam zoper sebe, toda v svojo lastno škodo! Da, zakaj jaz sem vitez časti — vidva pa nista!"

Državni pravdnik je pogoltnil vse grenke kroglice, trepetal je le od nestrpnosti, da bi zvedel to novo dejstvo. Mitja jima je natanko in obširno razložil vse, kar se je tikal znamenja, ki jih je bil Fjodor Pavlovič izmislil za Smerdjakova. Povedal je, kaj je pomenilo vsako trkanje na okno, in celo pokazal tista znamenja s trkanjem ob mizo, in na vprašanje Nikolaja Parfenoviča, češ, po tem kakem je tudi on, Mitja, ko je trkal starcu na okno, zatkal prav tisto znamenje, ki je pomenilo: "Grušenjka je prišla?" — je določeno odgovoril, da je res tako potkal: "Grušenjka je prišla."

"Evo vama dejstva, kar zgradija svoj stolp!" je odrezal Mitja in se spet zaničljivo odvrnil od njiju.

"In ta znamenja so bila znana samo vašemu pokojnemu očetu, vam in slugi Smerdjakovu.

Nikomur drugemu ne?" je še enkrat vprašal Nikolaj Parfenovič.

"Da, slugi Smerdjakovu in pa nebesom. Zapišite tudi zastran nebes; ne bo odveč, če to zapišite. Saj boste tudi vi še potrebovali Boga."

In tako so seveda jeli zapisovati vse, toda med zapisovanjem je zdajci izpregovoril državni pravdnik, kakor da je povsem iznenada začel ob novo misel:

"A vendar, če je poznal ta znamenja tudi Smerdjakov in če vi brezpogojno zavračate vsako obdolžitev, da bi bili krivi očetove smrti... ali ni morda on, a tem, da je zatkal dogovorjeno znamenje, pripravil vašega očeta, da mu je odklenil, nato pa... izvršil zločina?"

Mitja se je ozrl nanj z globoko posmehljivim, obenem pa strašno sovrašnim pogledom. Tako dolgo je gledal in molčal, da je jel državni pravdnik mežikati z očmi.

"Spet ste ujeli lisico!" je naposled izpregovoril Mitja, "za rep ste jo prikrnili, malopridnico, he, he! Vseskozi vas vidim, gospod državni pravdnik! Saj vem, mislili ste, da bom takoj poskočil, oklenil se tega, kar mi ponujate, in na vse grlo zakričal: 'Da, da, Smerdjakov je bil! On je morilec!' Priznajte, da ste tako mislili, priznajte, pa bom nadaljeval."

Toda državni pravdnik ni priznal. Molčal je in čakal.

"Zmotili ste se: ne bom zavpil, da je bil Smerdjakov!" je rekel Mitja.

"Tedad ga vobče nimate na sumu?"

"Ali ga vi imate?"

"Mislili smo tudi nanj."

Mitja je zapil očij v tla.

"Salo na stran," je mrko izpregovoril. "Poslušajte me: na prvi mah, skoro že takrat, ko sem prejtel pritekkel k vam izza te zavese, me je prešinila misel: 'Smerdjakov!' Tu sem sedel za mizo in kričal, da nisem kriv te krvi, a sam pri sebi sem venomer mislil: 'Smerdjakov'. Moja duša se kar ni mogla otrestiti Smerdjakova. In končno, zdajle sem mahoma spet pomislil: 'Smerdjakov' — toda samo za sekundo, zakaj obenem, še v tistem trenutku, sem si rekel: 'Ne, ni Smerdjakov!' To ni njegovo delo, gospoda!"

"Če je tako, ali nimate morda kake druge osebe na sumu?" je oprezno vprašal Nikolaj Parfenovič.

"Ne vem, kdo je bil ali kakšna oseba, ali je bila roka nebes ali satanova, toda... Smerdjakov ni bil!" je odločno zanikal Mitja.

"A zakaj tako odločno in s takim poudarkom zatrjujete, da ni bil on?"

"Iz prepričanja. Moj dojem je tak. Zato, ker je Smerdjakov človek najnižkotejnje nature in strahopetec. In niti ne strahopetec, ampak dvonoga združitev vseh strahopetnosti tega sveta v eno. Kura ga je rodila, ne mati. Kadar je govoril z menoj, je vselej trepetal, da ga ne bi ubil, ko niti roke nisem vzdignil. Na kolena je padal pred menoj, jokal in mi poljubljaj škornje, dobesedno, prav te, ki jih imam na nogah, ter moledeval, naj ga 'ne strašim'. Slušite: 'ne strašim' — kakšna beseda je to? A jaz sem ga celo obdaroval. To je kokoš, ki boleha za padavico, slaboumna kokoš, ki bi jo osemleten deček lahko pretepel. Ali je to natura? Smerdjakov ni morilec, gospoda, on tudi ne ljubi denarja, mojih darov ni nikoli sprejel... In tudi, zakaj naj bi bil umoril starca? Saj je nemara celo njegov sin, nezakonaki sin, ali vam je to znano?"

"Slušali smo to legendo. A saj ste tudi vi sin svojega očeta in ste vendar proti vsem govorili, da ste ga hoteli ubiti."

"To je kakor kamen na vrtu! Nizkoten, ostuden kamen! Ne bojim se ga! O, gospoda, morda je vendarle prepodilo, da mi govorita to v oči! Podlo zato, ker sem vama to sam povedal. Ne samo, da sem ga hotel, ampak tudi mogel sem ga ubiti in še dobrovoljno sem se očrnil, češ, malo je manjkalo, da ga nisem ubil! Toda ubil ga nisem, moj angel varuh me je rešil — vidita, tega pa nista uvaževala... In zato je podlo od vaju, podlo! Zato, ker ga nisem ubil, nisem, nisem! Slušite, državni pravdnik: nisem ga ubil!"

(Dalje prihodnja.)

"Kajpada! Prepotoval sem Evropo po dolgem in počez."

Marija me pogleda očitujoče s svojimi sinjimi očmi, kakor bi me hotela, enako izklicatelju na dražbi, vprašati: "In ti?"

V tem trenutku začujemo brnenje zrakoplova. Ozremo se kviku in vidimo zrakoplov, ki je krožil po zraku.

"Ste že kdaj letali?" je vprašala najina sopotnica mojega tekmeča — samozabeci umevno.

"Seveda. Saj sem znan letalec... V vojni sem bil vojni letalec."

"Česa mi ne poveste," se začudi Marija in strese svojo zlatolasa glavo. "To je jako interesantno. Povejte mi kakšno epizodo iz vašega življenja kot letalec."

"Prav rad. Nekoč sem se dvignil, da izledim sovražnikove postojanke. Letal sem eno, dve uri, kar sem naletel na sovražnega letalca, ki je letel na Blirotu. Sprožil je proti meni svojo mrtvaško ragljo. Nisem izgubil poguma, izvlekel sem samo krea iz žepa in ko sem letel tik njega, sem mu zaklical: 'Pređaj se!' Padel je na kolena in prosil milosti; toda jaz sem ga pograbil za vrat, ga potegnul v moj zrakoplov, obesil s vrvoj njegovo letalo na svoje in gladko pristal s svojim letalom, ujetnikoma in njegovim letalom v naših postojankah... Umiljivo, prejel sem za to visoko odlikovanje."

Lepa plavalaska je kometno in zaljubljeno gledala mojega tekmeča, za njo sem bil kratkoma "ad acta"...

"Moj Bog... Vi ste junak! Povejte mi, ali bi me ne mogli peljati z letalom nekoliko na izprehod?"

"Z veseljem!"

"Ne bom padla?"

"Če jaz sedim za krmilom, sedite vi tako varno kakor doma v naslonjaču."

"Vi ste tako neustrašeni! Junaki! Z vami se ne bojim! Kedar bova letela?"

"Zaradi mene že jutri... Škoda, da nimam tu svojega letala."

"Znate letati z vsakim letalom?" sem ga navidezno brezbrizno vprašal.

"Z vsakim, toda letalom značke Bleriot dajem prednost!"

"Kakšno srečo imate!" sem pripomnil in si mel roke. "V hangerju v Eupatoriji imam kot iz akatijice vzeta, dva nova Bleriota. Sofer, kdaj dospemo v Eupatorijo? Ob štirih. Čarovito... tam se bomo nekoliko odpocili, kaj zavžili in okoli petih vas povedem na letališče. Tam nama lahko takoj razkžhete svoje letalsko umetnost in odletite z našo dražestno sopotico na izprehod."

Še nikdar nisem videl človeka, ki bi bil tako pobit, kakor je bil Golubeev v tem trenutku. Zamrmal je nekaj, da more letati le, če rabi izvestno vrsto bencina, da mora predvsem ugotoviti smer vetra, da je za letanje potrebno posebno dovoljenje. Na vse to sem mu pojašnil, da imam dovoljenje v svojem žepu.

Ob tem se je nevidno agrudil kot oni letalec na kolena, prosil milosti, pojašnjeval, da ga čakajo v Eupatoriji nujni opravi, da bo prost šele okoli desetih zvečer in da bi bilo potem težko...

Sedaj je ležal pred mojim nogami. Marijina roka je med tem smuknila iz njegove roke v mojo roko. Nad nama je krožil zrakoplov in naju blagoslavljaj s svojimi krili... Golubeev je izgledal, kot bi pravkar strmo gisvil z letalom vred na tla.

Končno je nevidno kladivo dražbenega izklicatelja vendar zapelo meni v prid, in zmagal sem takorekoč za dolžino nosa.

Ce bi ne bilo te nevidne dražbe, bi si nikdar ne bil osvojil lepe, male zlatolaseke...

— Iz Svobode.

Vesti iz Jugoslavije

Razpusti in prepovedi.—Banska uprava v Ljubljani je te dni razpustila Oblastni odbor narodne obrane v Ljubljani in vse krajevne njegove organizacije, zapela oboroženo pištorje, notranje ministristvo pa je prepovedalo izhajanje lista "Pohod", glasila Narodne obrane, ker je bil trikrat zaporedoma zaplenjen. V Narodni obrani so bili organizirani oboroženi četniki in je bila izrazita fašistična organi-

Zahvala za presenečenje

North Chicago, Ill.—Dne 8. decembra 1937 sem doživela nekaj kar sem v svojem življenju najmanj pričakovala. Odkritično povedano, da jaz nisem nikdar želela takega presenečenja. Dne 6. decembra je bil moj rojstni dan in mi je bilo zapisanih 48 let. Moje prijateljice so pa med seboj tuhtale že delj časa, da tudi mene presenečijo in seveda so si zamislile to za moj rojstni dan. Prijateljica Mary Zabukovec, pri kateri pomagam pri kuhinjskem delu ob petkih in sobotah, mi je pripovedovala že par tednov pred tem, da bo imela ženitovansko gostijo (ohcet) za 9. decembra in da bo rabila tudi mene za pomoč, izmislila je tudi, da nima dovolj kuhinjske posode in drugega orodja, katerega pa lahko sposodi in dobi v S. N. Domu, tako me povabi, naj grem z njo in ji pomagam pri izbranju in izbrall ga bove na ta večer. Jaz sem ji zaupala, da govori resnico in sem jo počakala doma, po njenem prihodu sva se takoj odpravile proti S. N. Domu. Prišedši v dvorano se naenkrat odpro vrata in bila sem takorekoč pahnjena v dvorano, nakar je zaorelo "Surprise!" Dalj časa nisem mogla verjeti, da je vse to resnično in videlo se mi je vse nekako divje in nerazumljivo, šele ko je moja hčerka prišla k meni in me pozdravila z "Alo mama", se mi je začelo svitati in šele tedaj sem pričela spoznavati obraze mojih prijateljic, katerih je bilo lepo število navzočih. Ves večer pa sem bila z mislijo na poslovljni zabavi, katero so privedili mojemu soprogu leta 1918 čitalniški člani za odhodnico v armado za časa svetovne vojne, ki je bila zame grozno trpljenje. Tako se mi je tudi ta večer usiljevala misel, le zakaj vse to, ali se mogoče tudi prijateljice z tem poslavljajo od mene? Najlakrenejše se na tem mestu zahvalim mrs. Mary Babnik, mrs. Mariam Spacapan in mrs. Rosie Zupančič, ko ste se trudile in obiskale 74 prijateljic, ki so pripomogle

meni do novega pralnega stroja, katerega sem že dolga leta kupovala. Prav lepo se zahvalim tudi mrs. Frances Civha, ki je pomagala gori omenjenim pri delu v kuhinji in mrs. Frances Pajsan, ter Angeli Korenčan, ki so pomagali pri delu v dvorani. Srčna hvala tudi vsem ostalim za prispevke in drugo in sicer sledečim: Mrs. F. Rupnik, mrs. S. Bartelj, mrs. F. Urbančič, mrs. F. Jereb, mrs. G. Podboj, mrs. A. Mahnich, mrs. S. Kaučnik, mrs. K. Kucler, mrs. M. Verhovec, mrs. A. Hodnik, mrs. P. Pirman, mrs. M. Pekolj, mrs. A. Gosar, mrs. M. Dobrovoljc, mrs. J. Miller, mrs. M. Zabukovec, mrs. M. Sustarič (McAllister Ave.), mrs. M. Horvat, mrs. A. Kucler, mrs. F. Peldaj, mrs. M. Mihevc, mrs. A. Gabrek, mrs. A. Zelesnik, mrs. A. Latz, mrs. H. Judnich, mrs. R. Skala, mrs. J. Skrbec, mrs. F. Pajser, mrs. A. Nagode, mrs. A. Kranjc, mrs. F. Zupec, mrs. M. Frček, mrs. M. Raub, mrs. F. Kostelec, mrs. M. Oblak, mrs. J. Mesec, mrs. M. Jelovšek, mrs. F. Slabe, mrs. K. Kirm, mrs. M. Makovec, mrs. R. Merlak, mrs. F. Bizjak, mrs. R. Mesec, mrs. J. Kozina, mrs. R. Turk, mrs. M. Zajber, mrs. A. Korenčan, mrs. F. Lenaršič, mrs. J. Zelesnik, mrs. M. Troha, mrs. F. Ogrin, mrs. R. Bowšek, mrs. J. Prosen, mrs. M. Malovašič, mrs. M. Kržič, mrs. A. Ogrin, mrs. M. Ledkovec, mrs. M. Spacapan, mrs. F. Turšič, mrs. A. Petkovšek, mrs. F. Bucher, mrs. M. Gantar, mrs. F. Mesec, mrs. F. Jereb, mrs. R. Zupančič, mrs. M. Lukančič, mrs. V. Val. Kobal, mrs. F. Smrtnik, mrs. R. Koncija, mrs. F. Civha, mrs. M. Babnik, mrs. F. Gregorin, mrs. M. Arh in mrs. Nedelka. Še enkrat najlakrenejša hvala vam vsem skupaj za vaš trud in za poklonjeni mi dar. Prepričane bodite, da se vas bodem hvaležno spominjala še dolga leta. Iskreno vas pozdravljam in hvala! Vaša: Frances Zakovšek, North Chicago, Ill.

—(Adv.)

zacija.—Prepovedano je bilo tudi izhajanje "Delavskega lista", levičarskega marksističnega tednika v Ljubljani, ker je bil trikrat zaporedoma zaplenjen.

Pisatelj Fran Jaklič umrl.—Dne 31. decembra zjutraj je na svojem domu umrl upokojeni nadučitelj in znani ljudski pisatelj Fran Jaklič, star 69 let. Porodu je bil iz Podgorice pri Dobropolju na Dolenjskem, kot nadučitelj je služboval v Dobropolju in v St. Janžu. Napisal je več povesti in krajsih romanov, po večini pod psevdonimom Podgoričan v "Domu in svetu", v publikacijah Mohorjeve družbe itd. Znane so povesti: V graščinskem jarmu, Zadrnja na grmadi, Peklena svoboda, Vaška pravda, O ta testament, Sin itd. Pred le-

tom je začela Jugoslovanaka knjigarna izdajati Jakličeve izprane spise in je prvi zvezek že izšel.

Dva sta obležala v snegu.—Ko se je vračal iz Kamnice proti Mariboru neki mariborski voznik, je med potjo v neposredni bližini v Kamnici opazil v snegu starejšega človeka, ki ni imel drugega na sebi, kakor dolgo spalnó arajko. Ker je starček že kazal znake življenja, ga je takoj naložil na voz in ga prepejal v splošno bolnišnico, kjer ga je pustil v čakalnici. Tu je neznanca našlo streljško osebo, ki ga je preneslo v bolniško sobo. Starčku pa ni bilo več pomoči in je kmalu izdihnil. Zdjaj poizvedujejo o njegovi identiteti.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

V Jugoslavijo
SAMO 7 DNI

če potujete na ekspresnih parnikih:
BREMEN • EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven zajamči udobno potovanje do Ljubljane

Alli potuje s priljubljenimi ekspres. parniki:
COLUMBUS

HANSA • DEUTSCHLAND
HAMBURG • NEW YORK

Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga.

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priselcnce in obiskovalce.

Za pojašnila vprašajte lokalnega agenta ali
130 W. Randolph St. Chicago, Ill.

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali naročnika 36.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri računih 31.30 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list predrag za člano S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vaši družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrnč. državo in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je... \$7.50
1 tednik in..... 4.50	1 tednik in..... 4.50
2 tednika in..... 8.50	2 tednika in..... 8.50
3 tednika in..... 12.50	3 tednika in..... 12.50
4 tednika in..... 16.50	4 tednika in..... 16.50
5 tednikov in..... 20.50	5 tednikov in..... 20.50

Za Evropo je..... 99.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebne vnosne denarja ali Money Order v planu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Poljnilo:—Vselej kakor hitro kakor bi članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo saheval sam svoj list tednik, boše moral tisti član in dotična družina, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo snižati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime..... Čl. družina št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledočih članov moje družine:

2)..... Čl. družina št.....

3)..... Čl. družina št.....

4)..... Čl. družina št.....

5)..... Čl. družina št.....

Ime..... Družina.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnik, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE "APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojašnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerno, unjako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY
2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vsa ustrezna pojašnila

Dražba

Arkadij Avertenko

Carobno lepega, prekipevačega poletnega dne sem sedel v avtobus, da me popelje v mondeno kopališče Eupatorijo.

Poleg mene sta bila v avtobusu: prvič očarljivo lepa, mlada dama, polna življenja, z dražestnimi zlatimi lasmi, prekrasnimi jamicami v licih in bajno stokihi nožic. Ogledoval sem svojo sopotnico in se, po 20 minutah notranjega boja, smrtno zaljublil vanjo. Drugič je bil tu mlad gizdal in monoklom.

Moj drzen boj s samim seboj je le trajal celih dvajset minut, dočim je mladi mož — brez vsakršnega boja — že po dveh ali treh minutah hotel dokazati, da je edini zmisel njegovega življenja — dama z dražestno zlatolasa glavo.

In tedaj je nastal med menoj in njim neviden dvoboj... Oba sva se borila za zlatolasko.

Ugotoviti moram, da so žene in dekleta, če so še tako lepe in čistokrvne, izredno navihana in prekanjena bitja, ki rešujejo vse svoje srčne zadeve, po načelu izklicatelja na javnih dražbah.

Vzemimo za primer kovinast pladenj za posetnice. Živ krat ga ne rabi in nihče se ne domisli, da bi kupil tak pladenj v trgovini... Toda, če je pladenj razstavljen na dražbi in sklicatelj pravi: "Kovinast pladenj 100 rubljev! Kdo da več?" — So sed takoj zakliče "150 rubljev" in ljudje vzplamte ter ga toliko časa draže, dokler ni pladenj njihov.

Do pičice tako ravnajo žene in dekleta z možmi. Če so v družbi dveh ali treh mladih ljudi, izigravajo drugega proti drugemu in kdor plača najvišji vložek, zmaga.

Ko posedemo v avtobusu na svoja mesta, pravi Golubeev — tako je mlademu glatdavu ime — da je srečen, ker ima tako dražesten vis-a-vis. Skušal sem ga pobiti s pripombo, da pozabljamo v družbi mladih, duhovitih dam vse napore potovanja. Udarec je zalagal...

Nato pravi Golubeev, da nima v zdravilišču nobenih znakov in da je svoji lepi sopotnici rad na razpolago. Nakar takoj vzkliknem: "Milostijiva, če ne dobiš nobenega zatočišča. Vam preskrbim prijetno sobo v neki villi ob obrežju z lepo teraso.

Vendar Golubeev ni bil tako hitro premagan.

"Kaj takega doživljuje človek samo v domačem letovišču. Tu o pašamo pomanjkanje kulture in napredka. Toda v inozemstvu, v Švici na primer..."

"Ste bili še v inozemstvu?" je živahno vprašala Marija Nikolajeva.